

Biroul permanent al Senatului

Bp. 457 / 17.08.2022

Biroul permanent al Senatului

L. 570 / 6.09.2022

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Decretului - Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

Analizând propunerea legislativă privind modificarea și completarea Decretului - Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (b457/29.06.2022), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3496/18.07.2022 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D882/19.07.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin.1 lit. a) din Legea nr.73/1993, republicată, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art. 1 alin. (2) lit. b) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, cu modificările și completările ulterioare, preconizându-se ca, de prevederile actului normativ să beneficieze și persoanele care au fost constituite în prizonieri după data de 23 august 1944 ori, fiind constituite ca atare, înainte de această dată, au fost

reținute în captivitate după încheierea armistițiului, nu doar de partea sovietică, ci și de partea germană.

Totodată, potrivit textului propus pentru art. 1¹ alin. (1), se urmărește acordarea unei sume fixe cu titlu de despăgubire reparatorie pentru noua categorie de beneficiari, la stabilirea cuantumului acesteia urmând a se „ține cont de toate indemnizațiile pierdute în decursul celor 32 de ani de la adoptarea Decretului - lege nr. 138/1990”.

2. În raport de conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât propunerea legislativă va avea implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată.

În acest sens, precizăm că, în considerentele **Deciziei nr. 331/2019**, Curtea Constituțională a reținut că, „lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”.

5. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta nu respectă structura prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, informații cu privire la impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), la consultările derulate în vederea elaborării propunerii sau la măsurile de implementare necesare.

De asemenea, precizăm că **măsura propusă la art. 1¹ alin. (1)**, constând în acordarea unei sume fixe cu titlu de despăgubire reparatorie, **nu este argumentată în instrumentul de prezentare și motivare**, fiind necesară respectarea art. 32 alin. (2) din Legea

nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia „Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ; dacă pe parcurs s-au adus unele modificări proiectului, ca urmare a propunerilor și observațiilor primite de la organele de avizare, motivarea inițială trebuie reconsiderată în mod corespunzător”.

În altă ordine de idei, cu privire la prezentarea impactului financiar asupra bugetului general consolidat, este necesar a fi avut în vedere faptul că, în eventualitatea adoptării modificării propuse pentru art. 1 alin. (2) lit. b), **vor deveni aplicabile și prevederile în vigoare cuprinse la art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990, referitoare la acordarea de indemnizații lunare persoanelor prevăzute la art. 5: soțul/soția, copilul persoanei aflate într-una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), precum și copilul minor la data căsătoriei părintelui său cu persoana aflată într-una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) și care a fost crescut de către părintele beneficiar de indemnizație.**

6. Referitor la soluțiile legislative cuprinse la art. 1¹, semnalăm că acestea nu se pot încorpora în actul de bază, fiind necesar a fi reglementate în cadrul a 2 articole de sine-stătătoare ale proiectului, numerotate cu cifre romane, art. II și art. III.

Ca urmare, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, propunerea legislativă ar trebui structurată în trei articole:

- art. I, care să cuprindă intervenția asupra art. 1 alin. (2) lit. b) din Decretul-lege nr. 118/1990;

- art. II, conținând trei alineate, ce ar urma să redea textele reformulate ale art. 1¹ alin. (1), (2) și (4) și

- art. III, care să reglementeze soluția legislativă de la actualul alin. (3) al art. 1¹, reconsiderată conform observațiilor de mai jos.

Având în vedere cele de mai sus, din punctul de vedere al structurării, recomandăm reformularea proiectului astfel:

„Lege

pentru modificarea art. 1 alin. (2) lit. b) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. - La articolul 2 alineatul (1) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) (... se va reda doar textul preconizat pentru această literă ...).

Art. II. - (... se vor reda textele propuse pentru art. 1¹ alin. (1), (2) și (4), reconsiderate conform observațiilor subsecvente).

Art. III. - (... se va reda textul propus pentru alin. (3) al art. 1¹, reformulat)”.
7. La textele preconizate pentru **art. 1¹ alin. (1), (2) și (4)**, care vor deveni **art. II alin. (1)-(3)**, semnalăm că trimiterile la Decretul-lege nr. 138/1990 din cadrul actualului art.1¹ sunt greșite, în realitate fiind vizat Decretul-lege nr. 118/1990, deoarece primul act normativ se referă la îmbunătățirea condițiilor pentru ocrotirea, educarea, școlarizarea și pregătirea profesională a copiilor și tinerilor cu deficiențe fizice sau intelectuale și a minorilor inadaptați și a fost abrogat prin Ordonanța Guvernului nr. 56/1994.

La textul preconizat pentru **alin. (1)**, pentru o corectă exprimare, precum și pentru folosirea unei terminologii juridice adecvate contextului, sintagma „se stabilește o sumă fixă, cu titlu de despăgubiri reparatorii, calculată” se va înlocui prin sintagma „**se acordă o sumă forfetară**, cu titlu de **măsură reparatorie**, al cărei **quantum se calculează**”.

Totodată, având în vedere că măsura reparatorie sub forma unei sume **forfetare** se va acorda o singură dată, este necesară fie revederea, fie eliminarea sintagmei „la începutul acordării despăgubirilor”.

La **alin. (2)**, este necesară reconsiderarea soluției propuse, întrucât din actuala redactare nu rezultă fără echivoc nici modul de calcul al sumei **forfetare** corespunzătoare măsurii reparatorii prevăzute la alin. (1) și nici momentul de la care ar trebui să se calculeze aceasta, exprimarea „se va ține cont de toate indemnizațiile pierdute în decursul celor 32 de ani” nefiind adecvată unei norme, ci doar textului instrumentului de prezentare și motivare.

De asemenea, având în vedere intervenția asupra art. 1 alin. (2) lit. b), cuprinsă la art. I, considerăm inutilă și generatoare de paralelism

legislativ sintagma „urmând ca ulterior sa fie acordate indemnizațiile lunare, conform legii”, deoarece prevederile Decretului-lege nr. 118/1990 cu privire la acordarea și plata indemnizației lunare cuvenite se vor aplica și noii categorii de beneficiari; prin urmare, propunem eliminarea acesteia.

În altă ordine de idei, pentru evitarea încălcării principiului constituțional al nediscriminării, propunem reanalizarea atentă a soluțiilor legislative de la alin. (1) și (2), privind acordarea și stabilirea cuantumului sumei forfetare, dat fiind că **pentru celelalte categorii de beneficiari ai Decretului-lege nr. 118/1990 nu se prevede acordarea unor măsuri reparatorii similare**, adică a unor sume forfetare calculate pe baza drepturilor de care ar fi avut vocație să beneficieze de la intrarea în vigoare a actului normativ de bază, ci doar acordarea indemnizației lunare, precum și a altor drepturi, dar **începând cu data de întâi a lunii următoare depunerii cererii** (a se vedea art. 17).

8. La actualul **alin. (4) al art. 1¹**, care va deveni alin. (3) al **art. II**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, propunem ca formularea „Calcularea, stabilirea și plata despăgubirilor reparatorii, precum și a indemnizațiilor lunare pentru cetățenii români constituiți în prizonieri de către partea germană, potrivit prevederilor alin. (1) și (2)”, să fie înlocuită prin formularea „**Stabilirea calității de beneficiar, calcularea și plata sumei forfetare corespunzătoare măsurii reparatorii prevăzute la alin. (1)**”.

Precizăm că trimiterea la stabilirea beneficiarilor indemnizației lunare și la plata acesteia nu se va mai realiza în cuprinsul textului alineatului supus analizei, evitându-se paralelismul legislativ interzis prin art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deoarece aceste aspecte sunt deja prevăzute în cuprinsul actului normativ de bază și vor deveni aplicabile și noilor beneficiari introduși prin intervenția asupra art. 1 alin. (2) lit. b) din prezentul proiect.

Totodată, întrucât exprimarea „se va efectua de către organele și instituțiile abilitate ale statului, care efectuează potrivit legii plata drepturilor cuvenite prizonierilor români luate de către partea sovietică în baza Decretului - lege Nr. 138/1990” este repetitivă („se va efectua”/„efectuează”), evazivă și va genera dubii în interpretare, este necesară revederea acesteia, urmând a fi eliminată repetiția și prevăzute expres organele și instituțiile abilitate ale statului vizate.

9. La actualul **alin. (3) al art. 1¹**, care va deveni **art. III**, întrucât soluțiile preconizate la art. I și II ar urma să se aplice fără excepție de la aceeași dată, pentru rigoare, precum și pentru suplețea normei, propunem următorul text:

Art. III. - „Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2023”.

Precizăm că data intrării în vigoare va trebui modificată, în cazul în care proiectul nu este adoptat înainte de data menționată mai sus.

PREȘEDINTE
ROMÂNIA
Florin BORDACHE
PREȘEDINTE
LEGISLAȚIE

București
Nr. 936/11.08.2022

D.-L. nr. 118/1990

M. Of. nr. 50/9 apr. 1990

Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

(v. D.C.C. nr. 55/2000 (art. 13 alin. (1) și (2)) - M. Of. nr. 366/7 aug. 2000; D.C.C. nr. 148/2001 (art. 8 alin. (3)) - M. Of. nr. 592/20 sep. 2001; D.I.C.C.J. nr. 32/2009 - (art. 1 alin. (1) lit. a) - M. Of. nr. 137 2 mar. 2010); D.I.C.C.J. nr. 8/2012 - M. Of. nr. 387/11 iun. 2012 (art. 1 alin. (1) lit. d) și e), art. 4 alin. (1) și (2)); D.I.C.C.J. nr. 9/2014 - M. Of. nr. 866/27 nov. 2014 (art. 1 alin. (1))

¹ republicare cu renumerotare

M. Of. nr. 1208/10 dec. 2020

Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

² completat prin

L. nr. 71/2022

M. Of. nr. 315/31 mar. 2022

introduce alin. (5_1) la art. 5, alin. (1_1) și (1_2) la art. 13

Lege pentru completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

³ modificări prin

L. nr. 210/2022

M. Of. nr. 698/13 iul. 2022

modifică art. 1 alin. (2) lit. b)

Lege pentru modificarea art. 1 alin. (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri și pentru stabilirea unor măsuri necesare aplicării Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice